

УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА “УНГОКВБ”

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/и.д. доц/д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	Биохимична терапия с Минералните соли на д-р Шуслер в лечението на заболявания на горните дихателни пътища и при най-честите УНГ заболявания
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. МЕДИЦИНА Област на висше образование: 7.ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургаç, 2023 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):	30		Кредити:	2	
Аудитор-на заетост	Извънаудиторна заетост	Аудитор-на заетост	Извънаудиторна заетост		
21	9	0,7	0,3		
Вид на дисциплина-та:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/	Курс	Семестър		
Избираема	1+1	III	V		
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	15	0,5	Консултации (работа с преподавателя)	3	0,1
Семинарни занятия	6	0,2	Самостоятелна работа	6	0,2
Практически занятия		-			
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване :				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.3	
- Активно участие в учебните занятия				0.3	

АНОТАЦИЯ **на дисциплината**

Биохимична терапия с Минералните соли на д-р Шуслер в лечението на заболявания на горните дихателни пътища и при най-честите УНГ заболявания

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина “Биохимична терапия с Минералните соли на д-р Шуслер в лечението на заболявания на горните дихателни пътища и при най-честите УНГ заболявания” е предназначена за студентите от специалност “МЕДИЦИНА”, ОКС „МАГИСТЪР”, редовна форма на обучение.

Целите на учебната дисциплина “Биохимична терапия с Минералните соли на д-р Шуслер в лечението на заболявания на горните дихателни пътища и при най-честите УНГ заболявания” са свързани с усвояване на лечебните възможности на Шуслеровите соли, като важна регулираща терапия за овладяване на редица остри и хронични патологични състояния, чрез възстановяване на минералния баланс, биохимичните процеси и клетъчните функции.

В съдържанието на дисциплината се засягат въпроси, свързани с ролята на тези минерали, за балансиране реабсорбцията и разпределението на съответния микроелемент в тъканите, за по бързото и цялостно овладяване на остри и хронични възпалителни процеси в ГДП – ринити, риносинусити, аденоидити и др. Шуслеровите соли безопасно и ефективно облекчават симптомите, съдействат за бързо възстановяване на организма след боледуване, предпазват от хронифициране и предотвратяват вторични инфекции.

Обръща се особено внимание, че всяка от тези соли представлява катализатор на специфични биохимични процеси, поддържащи хомеостазата в организма, както и възможностите да се осигури необходимият биохимичен баланс в организма с помощта на утвърдените в практиката комбинации Шуслерови соли.

Структура на учебното съдържание: В преподаването по дисциплината се провеждат лекции, семинарни упражнения и се задават задачи за самостоятелна работа.

Методи и средства на преподаване: Методите на обучението са начин за работа на университетския преподавател и студента, с помощта на които се постига овладяване на знанията, уменията и навиците, формира се светогледът на студентите и се развиват техните способности.

По дисциплината “Биохимична терапия с Минералните соли на д-р Шуслер в лечението на заболявания на горните дихателни пътища и при най-честите УНГ заболявания” се използват следните методи и средства: лекция с дискусия и обсъждане; интерактивни методи — евристична беседа, мозъчна атака, визуализиране и обсъждане. Използва се мултимедиен проектор и презентирание на лекциите. Цялата група изпълнява една тема под ръководството на преподавателя. Студентите предварително се запознават с теоретичната част. Семинарното упражнение завършва с малък тест върху материала от предходните лекции. Заверка за упражненията се дава само, ако студентът е присъствал на семинарното упражнение и е положил теста успешно.

Форми на обучение: Изучаването на дисциплината се осъществява в следните форми:

1. Лекции - в които се дават основните теоретични знания по разглежданите теми. По част от темите и подтемите, които могат да се изучават самостоятелно от учащите се, лекциите са въвеждащи. Те разкриват същността на въпросите, попадащи в обсега на темите и насочват към самостоятелна работа по препоръчаната литература. Успоредно с лекционния материал ще се провеждат и разисквания по теоретичните въпроси, решаване на задачи, свързани с практическото прилагане на разглежданите методи, решаване на дидактически тестове и конкретни казуси и др.

Освен това се дава възможност за достъп до онлайн лекции и материали на платформа Credo web, (в специално създадената за медицински специалисти и студенти по медицина онлайн академия по Шуслерова терапия).

2. Консултации за изясняване на основни понятия, статистически характеристики и др. и насочване към специфичните им особености, с оглед преодоляване на трудности при самостоятелната работа и др.

3. Самостоятелната работа на студентите се организира чрез консултации в приемните часове на преподавателите, чрез комуникация по електронната поща, други форми на работа в онлайн среда, съвместна работа по научни и професионални задачи, покриването на текущи тестове по зададена тема от преподавателя, провеждащ упражнението и др.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

Устно препитване преди провеждане на практическото занятие; Тестове
Семинарни занятия – дискусии

Семестриален изпит:

Практически изпит **Тест**

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите

Студентите следва да имат познания по анатомия на човека, физиология на човека, биохимия. Следва да имат познания и в областта на пропедевтика на вътрешните болести.

Очаквани резултати

След успешно завършване на курса по дисциплината, студентите следва да знаят принципите на лечение на пациенти с остри и хронични възпаления на горните дихателни пътища и най-често срещаните УНГ заболявания с помощта на оригиналните Шуслерови соли на Немския хомеопатичен съюз (DHU) под формата на таблетки и мази. Те ще са запознати с биохимичните свойства, функционална активност, терапевтични възможности и приложения в клиничната практика.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
<i>Тема 1</i>	
Интегративния подход в лечението на респираторни вирусни инфекции - предимства и възможности на Шуслеровата терапия. Роля на Шуслерови соли в трите стадия на възпалението в биохимията.	3 часа
<i>Тема 2</i>	3 часа
Възможности на биохимичната Шуслерова терапия в лечението на ОРВИ с главоболие и фебрилитет. Имуноукрепващи и други програми.	
<i>Тема 3</i>	3 часа
Практически аспекти в приложението на Шуслерови соли за овладяване на остри и хронични УНГ патологии. Доказани комбинации в лечението на тонзилити, фарингити.	
<i>Тема 4</i>	3 часа
Практически аспекти в приложението на Шуслерови соли за овладяване на остри и хронични УНГ патологии. Утвърдени комбинации в лечението на ринити, риносинусити, аденоидити.	
<i>Тема 5</i>	3 часа
Шуслерови соли в лечението на често срещани белодробни заболявания – бронхити, астма, пневмонии. Роля на Шуслерови соли при антибиотична терапия.	
Всичко:	15 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема	часове
Тема 1. Приложение на ШС при остри респираторни инфекции – индивидуален подход при различни групи пациенти - деца, бременни	3 часа
Тема 2. Приложение на Шуслеровите соли при хроничните заболявания – интегративен метод за възстановяване и поддържане на здравето	3 часа
Всичко:	6 часа

ВЪПРОСНИК ЗА ИЗПИТ

Тема 1 Роля на Шуслерови соли в трите стадия на възпалението в биохимията.

Тема 2 Шуслерова терапия в лечението на ОРВИ с главоболие и фебрилитет.

Тема 3 Практически аспекти в приложението на Шуслерови соли в лечението на тонзилити, фарингити.

Тема 4 Практически аспекти в приложението на Шуслерови соли в лечението на ринити, риносинусити, аденоидити.

Тема 5 Практически аспекти в приложението на Шуслерови соли в лечението на бронхити, астма, пневмонии. Роля на Шуслерови соли при антибиотична терапия.

Тема 6 Приложение на Шуслеровите соли при остри и хронични заболявания – интегративен метод за възстановяване и поддържане на здравето

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Задължителна:

1. Лекционен курс — проф. д-р Валентин Стоянов, д-р Нонна Петрова, маг. фарм. Любима Бургазлиева

Препоръчителна:

1. Основни принципи на приложение на 12-те минерални соли на д-р Шуслер. д-р Анастасия Миланова
2. Ръководство по Шуслерова терапия. Г. Х. Хепен, Т. Фейхтингер
3. <https://www.credoweb.bg/course/109696/onlayn-akademiya-po-shuslerova-terapiya/course>

Съставили:

- 1.....
(проф. д-р Валентин Стоянов)
- 2.....
(д-р Нона Петрова)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „УНГОКВБ”, протокол №5 от 24.07.2023 г.

Ръководител катедра....

(доц. д-р Даниел Петков, дм)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 42 от 20.09.2023 г.

Секретар на ФС: ..

(Гл. ас. д-р Руска Ненкова)

БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ

“ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ”

ФАКУЛТЕТ ПО МЕДИЦИНА

**КАТЕДРА „ФИЗИОЛОГИЯ, ПАТОФИЗИОЛОГИЯ, МЕДИЦИНСКА
ГЕНЕТИКА, МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ, КЛИНИЧНА
ЛАБОРАТОРИЯ И ИМУНОЛОГИЯ“**

УТВЪРЖДАВАМ !

ДЕКАН: (Проф. д-р Румяна Янкова

/....

/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	”ЛАБОРАТОРНАТА МЕДИЦИНА В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА”
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление	7.1 МЕДИЦИНА
Образователно- квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас 2025

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		60	Кредити:		2
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
30	30		0,5	0,5	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Избираема			<i>III и IV</i>	<i>VI, VII или VIII</i>	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	15	0,5	Консултации (работа с преподавател)	10	0,3
Семинарни занятия			Самостоятелна работа	20	0,7
Практически занятия	15	0,5			
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
→ Активно участие в занятията- обсъждания и практически задачи				0.2	
→ Тестова проверка				0.2	
→ самостоятелна разработка (презентация)				0.2	

АНОТАЦИЯ НА ДИСЦИПЛИНАТА „ КЛИНИКО-ЛАБОРАТОРНА ДИАГНОСТИКА“

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина „ЛАБОРАТОРНАТА МЕДИЦИНА В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“, редовна форма на обучение. Лабораторната медицина е медицина на доказателствата с широк научен и приложен характер, могъщ източник на медицинска информация и неразделна част от диагностично-лечебния процес.

Цели

Целта на заниманията в рамките на свободноизбираемата дисциплина „ЛАБОРАТОРНАТА МЕДИЦИНА В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА“ е обучаващите се да добавят към придобитите теоретични знания и практически умения по Клинична лаборатория допълнителна и нова информация за някои от актуалните направления на клиничната лаборатория, клинично-лабораторните програми за профилактика и диагностика при различни органни патологии, лабораторни изследвания при провеждане на медицински научни проучвания и изпитвания, които не са достатъчно застъпени като брой часове и обем информация в основния учебен план.

Ефектът от това следва да е в посока на засилване на интереса към дисциплината и изследователската работа, клиничното мислене и стремеж към самоосъвършенстване на студентите. Заниманията в тези часове трябва освен теоретично, да ги обогатят и с практически умения, особено в работата с наличните в лабораториите – учебни бази, автоматизирани анализатори, методи и стандартизация и статистически анализ на данни.

Обучението може да се извършва в десети семестър (*V курс*) или е подходящо за стажант – лекари, вече активни участници в клиничната практика. Курсът завършва с полагане на изпит.

Структура на учебното съдържание

Хорариумът по дисциплината „Клинична лаборатория“ се състои от 15 учебни часа лекции и 15 учебни часа упражнения, разпределени в рамките на един семестър -X (*V курс*) или VI курс в рамките на 10 учебни седмици.

Методи на преподаване

По време на упражнението студентите участват активно, като всеки от групата представя, обсъжда и отговаря на въпроси по зададени от преподавателя различни клинични казуси, предлага клинично-лабораторни изследвания и се обосновава. Стимулира се клиничното мислене и рационалния избор на показатели с цел правилна диагноза и адекватно медицинско решение.

Петнадесет от упражненията са с практическа част, в която студентите ще извършат следните дейности:

- ✓ Установяване на грешки в преданалитичната фаза

- ✓ Лабораторни методи в лабораторията (ЙСЕ, потенциометрия, имунохимични, колориметрични, турбидиметрия, хронометрични и др.). Апарати, апаратни изследвания. Калибрация и контрол на качеството. Верифициране на лабораторен метод и проверка на аналитичната надеждност.
- ✓ Микроскопиране на кръвни натривки с различни патологични находки. Оценка на морфологията на кръвните клетки – ДКК, морфология на еритроцити, изброяване на ретикулоцити както и на тромбоцити по Фонио.
- ✓ визуализиране на хронометричния принцип на определяне на хемостазата и особености при пробонабирането.
- ✓ Химично изследване на урина с тест ленти. Определяне на PCR и ACR.
- ✓ Работа със статистически програми и ЛИС. Извличане на база данни и тяхната обработка.
- ✓ Вземане и работа на други биологични материали – CSF, пунктати, слюнка, спермограма, влагалищен секрет.

Форми на самостоятелна работа

Студентите се подготвят самостоятелно теоретично за упражненията използвайки лекциите от основния задължителен модул по Клинична лаборатория, лекциите от курса по СИД и препоръчителната литература.

Методи на оценяване

1. **Текущата оценка** през семестъра се формира от:
 - a) Самостоятелно представяне в семинарните занятия – дискусии, отговор на зададени въпроси по даден казус.
 - b) Самостоятелно подготвена и представена **презентация** по действителен казус от киничната практика в който студентът представя:
 - ✓ Анамнеза и статус
 - ✓ Лабораторни, образни и други обективни изследвания, които са основание за диагнозата
 - ✓ Лечебен подход
 - ✓ Маркери за мониториране
 - ✓ Прогноза
 - c) Текущ контрол- провежда се като **тестово** изпитване в края на курса на обучение, върху практическата част на СИД тематиката. Критерий - минимум от 60% правилно отговорени тестови въпроса.
2. **Изпит:** Състои от зададен казус и представяне на клинично решение (устно представяне на клиничния подход, видове изследвания и други обективни методи, както и диагностично-лечебния план по случая), предполагаема диагноза и диференциална диагноза
3. **Крайната оценка** се формира от резултата от текущата оценка от семестъра, и представения клиничен казус (клинично решение) на изпита.
4. Теоретичният изпит с писмена част се съхранявана в архива на катедрата, а устна част е пред комисия от хабилитирани преподаватели.

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите

Студентите следва да имат познания по фундаментални науки (цитология, биохимия, физиология, патофизиология и патоанатомия) и по клинични дисциплини като Кл.лаборатория и имунология, Вътрешни болести, педиатрия, хирургия, АГ и др. и умения да ги използват по най-подходящ начин в практическите упражнения, където се разглеждат промените в лабораторните показатели при конкретни клинични случаи.

Очаквани резултати

След успешно завършване на курса по дисциплината, студентите следва да знаят и могат:

- ✓ Да познават добре и спазват изискванията на преданалитичната подготовка на пациента и пробата, както и грешките в преданалитичния, аналитичния и постаналитичния етап на лабораторното изследване с цел елиминирането им като фактор при вземане на медицинско решение в клиничната практика.
- ✓ Да се научат на правилен избор на параметри, при обосновано съобразяване с диагностичната им надеждност и икономическите аспекти на лабораторната дейност.
- ✓ Да познават спецификата и предимствата на аналитичните методи и формиране на критично и обективно отношение към възможностите на лабораторния метод.
- ✓ Да могат да боравят в база данни на ЛИС и обработват статистически данни.
- ✓ Да познават законовите етични изисквания при научни проекти и изследвания, в които се взема биологичен материал или се извършват инвазивни процедури и участват хора или животни.
- ✓ Да придобият професионално умение за коректна и пълна интерпретация на лабораторните резултати, познаване на диагностичната надеждност на лабораторните методи, корелацията на параметрите при различните заболявания с оглед подбор на най-информативна констелация от лабораторни параметри в индивидуалната клинична ситуация.
- ✓ Да усвоят клинично-лабораторните програми за профилактика и диагноза на различни заболявания, както и показатели за тяхното мониториране и прогноза.
- ✓ Да придобият конкретни практически умения, нужни в клиничната практика-познаване на подходящите вакутейнери за съответно изследване, референтните граници и техните вариации, уринен анализ, микроскопиране на кръвни натривки, анализ на ликвор, спермограма, изисквания при клинични изследвания и стандартизация на лабораторната дейност.

След успешно завършване на курса по дисциплината, студентите следва да знаят и могат: самостоятелно да интерпретират лабораторните резултати в контекста на клиничната картин

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

ЛАБОРАТОРНАТА МЕДИЦИНА В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА

Тема	часове
1. Основни лабораторни програми за профилактика и скрининг.	2
2. Лабораторна програма за диагностика на бъбречните заболявания. Нови биомаркери за бъбречна увреда.	2
3. Лабораторна програма при хематологични заболявания. Диференциална диагнза на анемиите. Възпалителни и неопластични синдроми.	2
4. Лабораторна програма при стомашно-чревни заболявания. Хепато-билиарна и панкреасна патология. Малабсорбция- промени.	2
5. Лабораторна програма при сърдечносъдови заболявания и атеросклероза. Маркери за диагноза и мониториране.	2
6. Лабораторна програма при остри животозастрашаващи състояния. Отравяния, изгаряния, измръзване, сепсис и полиорганна недостатъчност.	2
7. Лабораторна програма на нарушения на ендокринната система и обмяната на веществата (диабет и метаболитен синдром). Нови маркери.	3
Общо:	15

УПРАЖНЕНИЯ

ЛАБОРАТОРНАТА МЕДИЦИНА В КЛИНИЧНАТА ПРАКТИКА

Тема	часове
1. Организация на клинично-лабораторната дейност. Контрол на качеството на лабораторните резултати. Калибрация и валидиране на лабораторни показатели. Определяне на референтна област и референтни граници. Диагностична надежност. ROC криви.	2
2. Микроскопиране. Морфлогични промени в кръвните клетки – морфология на еритроцитите, изброяване на ретикулоцити, ДКК, определяне на тромбоцитите по метода на Фонио. Патологични находки от практиката.	2
3. Хемостазни показатели. Принцип на определяне - функционални и хронометрични. Нови показатели. Диагностика на тромбофилиите и хеморагичната диатеза. Тромбоцитоза и тромбоцитопения.	2
4. Съвременни компютърни информационни системи в лабораторната практика. Работа с ЛИС и извличане на данни. Статистически подходи при научни изследвания. Работа със статистически програми. Търсене на разпределението на данните, сравнителен анализ, корелации, ANOVA, ROC анализ. Законови изисквания относно научните изследвания и проучвания.	2
5. Лабораторни методи на изследване. Колориметрия, турбидиметрия, имунохимичен анализ, ЙСЕ, потенциометрия. Лекарствено мониториране.	2
6. РОСТ анализ. Бързи тестове за уринен анализ, вирусологични маркери, наркотични вещества, биомаркери за спешна диагноза и отдиференциране на различни заболявания.	2

7. **Изследване на други биологични течности.** Особености при пробонабирането. Изследване на CSF, пунктати, слюнка, спермограма, влагалищен секрет и др. Клинично значение диагностично значение. 3

Общо: 15

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Задължителна:

I. Учебници и ръководства на български език:

1. Клиничнолабораторни резултати – Част I, Ръководство за студенти медици (1998), под ред. на проф. Т. Цветкова; ISBN: 9789549301816
2. Клиничнолабораторни резултати – Част II, Ръководство за студенти медици (1998), под ред. на проф. Т. Цветкова; ISBN: 954-9806-04-9
3. **Лабораторна хематология** (2014), Марин Пенев, Полет Дукова-Пенева; ISBN: 978-954-9365-16-0
4. Клиничната лаборатория и клиничната медицина (2017), под ред. на З. Кръстев и Т. Шипков; Мединфо Код: 64091_SHP_01
5. Клиникохимична лабораторна диагностика за практиката. Келер Х., Второ преработено издание, Медицина и физкултура, София, (1999)
6. Към рационално лабораторно изследване - Част I, Николай Атанасов и Асен Атанасов, издателство ВАП- Пловдив (2001) ISBN 954-9806-26-X
7. Към рационално лабораторно изследване - Част II, Николай Атанасов и Асен Атанасов, издателство ВАП- Пловдив (2002) ISBN 954-9806-34-0
8. Учебник Вътрешни болести под редакцията на проф. Федя Николов, д.м.(2020) издателство Лакс бук, ISBN:978-619-189-145-0

Препоръчителни:

II. Учебници и ръководства на английски език:

1. Tietz Fundamentals of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 8th Edition (2018), Nader Rifai; ISBN: 9780323530446
2. Lab Values: Everything You Need to Know about Laboratory Medicine and its Importance in the Diagnosis of Diseases (2018), David Andersson)
3. Henry's Clinical Diagnosis and Management by Laboratory Methods, 23rd Edition (2017), Richard A. McPherson, Matthew R. Pincus; ISBN: 978-0-323-41315-2

Дисциплина: Лабораторната медицина в клиничната практика

Съставил: доц. д-р Марияна Йорданова д.м
(.....)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Физиология, Патофизиология, Медицинска генетика, Медицинска паразитология, Клинична лаборатория и имунология“, протокол № 11 от 03.07.2025 г.

Р-л- катедра проф. Д-р Петя Иветкова дмн
(.....)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, протокол № 26 от 03.07.2025 г.

Научен секретар на ФС: ..

(гл. Ас. Руска Ненкова)

Актуализации на учебната програма

Катедрен съвет, протокол №..... от

Медицински факултет, протокол №..... от

УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ, СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА,
ФИЗИОТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ, МЕДИЦИНА НА
БЕДСТВЕНИТЕ СИТУАЦИИ“

УТВЪРЖДАВАМ !

ДЕКАН:

/проф. д-р Румяна Янкова - Аврамова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ОСНОВИ НА ЕКГ ДИАГНОСТИКАТА
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. МЕДИЦИНА
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

1. ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБЕН ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
<i>Общ хорариум (часове):</i>	60	<i>Кредити</i>	2		
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		
30	30	1	1		
<i>Вид/статут на дисциплината:</i>	<i>Брой часове в седмица: /лекции и семинари/</i>	<i>Курс:</i>	<i>Семестър:</i>		
Избираема	1 +1	IV/V	VII/IX		
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
<i>Аудиторна заетост:</i>	<i>Часове:</i>	<i>Кредити:</i>	<i>Извънаудиторна заетост</i>	<i>Часове:</i>	<i>Кредити:</i>
Лекции	15	0,5	Консултации (работа с преподавател)	10	0.3
Практически занятия					
Семинарни занятия	15	0,5	Самостоятелна работа (подготовка на презентации за семинарите и изпит)	20	0.7
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
<i>Форми за оценяване и контрол</i>				<i>Относителен дял в общата оценка</i>	
Сесийно оценяване: курсова работа				0,4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0,6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0,2	
- Активно участие в занятията				0,4	
- Представяне на презентация по поставена тема в семинарните занятия				0.4	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината „Основи на ЕКГ диагностиката“

Учебната програма по избираемата дисциплина „Основи на ЕКГ диагностиката“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“ при Медицинския факултет, редовна форма на обучение, завършващи с образователно-квалификационна степен „Магистър“ и професионална квалификация „Лекар“.

Целта на обучението е овладяването на основните принципи на снемане на статус на пациента, избор на инструментални методи на изследване, поставяне на диагноза, назначаване на параклинични изследвания, разсъждения относно диференциалната диагноза и взимане на правилно решение за лечение.

Основни задачи на учебната програма

Целта на обучението по дисциплината е овладяване и усъвършенстване на уменията за снемане на кардиологична анамнеза, разчитане на ЕКГ записи, самостоятелна индивидуална работа по обективното изследване на пациентите.

Структура на учебното съдържание - в преподаването по дисциплината се провеждат лекции и семинарни занятия, като се поставят задачи на студентите за самостоятелна работа.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, обяснение, дискусия, презентирание с мултимедия, проекти, казуси, инциденти, работа в екип и др.

Форми на самостоятелна работа

- ✓ Самоподготовка за учебни занятия;
- ✓ Самостоятелна работа по зададени теми;
- ✓ Подготовка на литературни справки
- ✓ Подготовка за практически занятия и изпит.

Методи на оценяване

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи. В крайната оценка се отчита резултатът от текущия контрол по време на семестъра.

Очаквани резултати

След приключване на обучението по дисциплината, от студентите следва да притежават набор от теоретични знания относно основните нарушения в сърдечния ритъм, характерни симптоми и основни синдроми, както и практически умения за регистриране, измерване и интерпретация на ЕКГ.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ

№	ЛЕКЦИИ	ЧАСОВЕ
	ТЕМА	
1.	Основни принципи на ЕКГ- електрически вериги, методи за запис.	1
2.	Принципи на електрокардиографията- методи за регистриране и измерване.	1
3.	Видове ЕКГ реидтриране и мониториране.	1
4.	Основни анатомични и физиологични принципи на проводната система.	1
5.	Основи на проводните нарушения на сърцето.	1
6.	Основи на надкамерните нарушения на сърдечния ритъм.	1
7.	Синусова брадикардия / синусова тахикардия. Синусова аритмия.	2
8.	SA Изходен блок	1
9.	Основни понятия за AV блок	1
10.	Концепции за интравентрикуларна проводимост	1
11.	Основи на камерните нарушения на сърдечния ритъм.	1
12.	Електролитен дисбаланс и ритъмно-проводни нарушения	1
13.	Внезапна сърдечна смърт	1
14.	Грешки при разчитане на ЕКГ записи.	1
	<i>ОБЩО</i>	15

№	ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ	ЧАСОВЕ
	ТЕМА	
1.	Основни принципи на ЕКГ- електрически вериги, методи за запис.	1
2.	Принципи на електрокардиографията- методи за регистриране и измерване.	1
3.	Видове ЕКГ реидтриране и мониториране.	1
4.	Основни анатомични и физиологични принципи на проводната система.	1
5.	Основи на проводните нарушения на сърцето.	1
6.	Основи на надкамерните нарушения на сърдечния ритъм.	1
7.	Синусова брадикардия / синусова тахикардия. Синусова аритмия.	2
8.	SA Изходен блок	1
9.	Основни понятия за AV блок	1
10.	Концепции за интравентрикуларна проводимост	1
11.	Основи на камерните нарушения на сърдечния ритъм.	1
12.	Електролитен дисбаланс и ритъмно-проводни нарушения	1
13.	Внезапна сърдечна смърт	1
14.	Грешки при разчитане на ЕКГ записи.	1
	<i>ОБЩО</i>	15

КОНСПЕКТ

1. Основни принципи на ЕКГ- електрически вериги, методи за запис.
2. Принципи на електрокардиографията- методи за регистриране и измерване.
3. Видове ЕКГ реидтриране и мониториране.
4. Основни анатомични и физиологични принципи на проводната система.
5. Основи на проводните нарушения на сърцето.
6. Основи на надкамерните нарушения на сърдечния ритъм.
7. Синусова брадикардия / синусова тахикардия.
8. Синусова аритмия.
9. SA Изходен блок
10. Основни понятия за AV блок
11. Концепции за интравентрикуларна проводимост
12. Основи на камерните нарушения на сърдечния ритъм.
13. Електролитен дисбаланс и ритъмно-проводни нарушения
14. Внезапна сърдечна смърт
15. Грешки при разчитане на ЕКГ записи.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. М. Григоров. Кардиология. 2024.
2. Е. Кинова. Трансторакална ехокардиография. Интерактивно практическо ръководство. 2024.
3. Otto CM. Textbook of Clinical Echocardiography. Sixth edition. Elsevier/Saunders; 2019.

Съставил учебната програма:

(Доц. д-р Светлин Цонев)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Вътрешни болести, социална медицина, физиотерапия и рехабилитация, медицина на бедствените ситуации”, Протокол № 1 от 08.01.25 г.

Ръководител катедра,

(Проф. д-р Владимир Гончев)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 18 от 15.01.2025

Секретар на ФС:

(Гл. ас. д-р Руска Ненкова)

Университет "проф. д-р Асен Златаров" – БУРГАС

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА "ХАГНБФРУНГБ"

УТВЕРЖАВАМ
ДЕКАН: ...
/проф. д-р Христо Бозов, д.м./

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	Диагностични методи и терапевтично поведение при пациенти с намаление на слуха
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	Област на висше образование: 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ 7.1. МЕДИЦИНА
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2022 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		60	Кредити:		2
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
30	30		1.0	1.0	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	1 + 1		<i>II</i>	<i>IV</i>	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	15	0.5	Консултации (работа с преподавател)	10	0.33
Практически занятия	15	0.5	Самостоятелна работа	20	0.67
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.5	
- Активно участие в занятията				0.5	

АНОТАЦИЯ
на дисциплината
“ДИАГНОСТИЧНИ МЕТОДИ И ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ
ПРИ ПАЦИЕНТИ С НАМАЛЕНИЕ НА СЛУХА”

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина **“ДИАГНОСТИЧНИ МЕТОДИ И ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ПАЦИЕНТИ С НАМАЛЕНИЕ НА СЛУХА”** е предназначена за студентите от специалност **“МЕДИЦИНА”**, ОКС **„МАГИСТЪР”**, редовна форма на обучение.

Целите на учебната дисциплина **“ДИАГНОСТИЧНИ МЕТОДИ И ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ПАЦИЕНТИ С НАМАЛЕНИЕ НА СЛУХА”** са свързани с усвояване на диагностичните и терапевтични възможности при пациенти с намаление на слуха от проведен и невросензорен тип.

В съдържанието на дисциплината се засягат въпроси, свързани с видовете загуба на слух, възрастта на пациентите, етиологията и патогенезата на проблема, обективните изследвания на слуха и терапевтични подходи. Обръща се особено внимание на факта, че развитието на нормален слух от ранна детска възраст или възстановяването му, е от ключово значение за развитието на говора и съответно нормалното нервно-психично развитие на децата и социалната им адаптация.

Структура на учебното съдържание: В преподаването по дисциплината се провеждат лекции, семинарни упражнения и се задават задачи за самостоятелна работа.

Методи и средства на преподаване: Методите на обучението са начин за работа на университетския преподавател и студента, с помощта на които се постига овладяване на знанията, уменията и навиците, формира се светогледът на студентите и се развиват техните способности.

По дисциплината **“ДИАГНОСТИЧНИ МЕТОДИ И ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ ПРИ ПАЦИЕНТИ С НАМАЛЕНИЕ НА СЛУХА”** се използват следните методи и средства: лекции с дискусии и обсъждане; интерактивни методи — евристична беседа, мозъчна атака, визуализиране и обсъждане. Използва се мултимедиен проектор за презентиране на лекциите. Цялата група изпълнява една тема под ръководството на преподавателя. Студентите предварително се запознават с теоретичната част. Семинарното упражнение завършва с малък тест върху преподадения материал от предходните лекции. Заверка за упражненията се дава само, ако студентът е присъствал на семинарното упражнение и е положил теста успешно.

Форми на обучение: Изучаването на дисциплината се осъществява в следните форми:

1. Лекции - в които се дават основните теоретични знания по разглежданите теми. По част от темите и подтемите, които могат да се изучават самостоятелно от учащите се, лекциите са въвеждащи. Те разкриват същността на въпросите, попадащи в обсега на темите и насочват към самостоятелна работа по препоръчаната литература. Успоредно с лекционният материал ще се провеждат и разисквания по теоретичните въпроси, решаване на задачи, свързани с практическото прилагане на разглежданите методи, използването на дидактически тестове и конкретни казуси и други.

2. Консултации за изясняване на основни понятия, статистически характеристики и др. и насочване към специфичните им особености, с оглед преодоляване на трудности при самостоятелната работа и други.

3. Самостоятелната работа на студентите се организира чрез консултации в приемните часове на преподавателите, чрез комуникация по електронната поща, други форми на работа в онлайн среда, съвместна работа по научни и професионални задачи, покриването на текущи тестове по зададена тема от преподавателя, провеждащ упражнението и други.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

Устно препитване преди провеждане на практическото занятие;

Тестове;

Семинарни занятия – дискусии

Семестриален изпит:

Практически изпит;

Тест

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите

Студентите следва да имат познания по анатомия, физиология и биохимия. Трябва да имат познания и в областта на ушно-носно-гърлените болести. Разбира се, нужни са и познания по фармакологичното приложение на препарати за лечение на внезапна слухова загуба. Нужно е да познават методите за хирургично лечение с цел слухоподобряване.

Очаквани резултати

След успешно завършване на курса по дисциплината, студентите ще са запознати с основните принципи на диагностика и лечение при пациенти с различни заболявания, свързани със слухова загуба. Ще имат познания свързани с етиологията и патофизиологията на различните заболявания,

водещи до намаление на слуха, възможностите за съвременна диагностика и лечение.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ	
Тема	часове
Тема 1. Анатомия и физиология на слуховия анализатор	3 часа
1.1. Анатомични особености	
1.2. Физиология на слуховия анализатор	
1.3. Слух и говор	2 часа
Тема 2. Изследвания на слуховия анализатор и видове слухова загуба	
2.1. Отоскопия и образни изследвания	
2.2. Камертонални проби, тимпанометрия и аудиометрия, евокирани потенциали и отоакустични емисии.	2 часа
2.3. Звукопроводна загуба на слуха	
2.4. Невросензорна загуба на слуха	
Тема 3. Консервативно лечение и слухопротезиране	2 часа
3.1. Медикаментозно лечение	
3.2. Слухопротезиране	
Тема 4. Оперативно лечение на намалението на слуха.	2 часа
4.1. Тимпанопластика	
4.2. Слухоподобряващи операции на средно ухо и възстановяване на колумелизацията чрез протези	
4.3. Кохлеарна имплантация	2 часа
Всичко:	15 часа

СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

Тема	часове
Тема 1. Анатомия и физиология на слуховия анализатор. Видове изследвания на слуха и слухова загуба	8 часа
Тема 2. Консервативно и оперативно лечение на намалението на слуха	7 часа
Всичко:	15 часа

ВЪПРОСНИК ЗА ИЗПИТ

- Тема 1. Анатомия и физиология на слуховия анализатор
- Тема 2. Изследвания на слуховия анализатор
- Тема 3. Видове слухова загуба
- Тема 4. Медикаментозно лечение на внезапна слухова загуба
- Тема 5. Слухопротезиране
- Тема 6. Слухоподобряващи операции
- Тема 7. Кохлеарна имплантация

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Задължителна

1. Лекционен курс – проф. д-р Валентин Стоянов, д.м., д-р Даниел Петков, д.м., д-р Цветелина Григорова
2. Ушно-носно-гърлени болести под редакцията на проф. Д. Димов и проф. Г. Георгиев, 1998 г.

Препоръчителна:

1. **ABC of Ear, Nose and Throat** – six edition, Harold Ludman and Patrick J Brodey, 2012

2. **Ear, Nose and Throat and Head and Neck Surgery**, R.S.Dhillon and C.A.East, 2013

Съставили:

1.....

/проф. д-р Валентин Стоянов, д.м./

2.....

/д-р Даниел Петков, д.м./

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „ХАГНБФРУНГБ”, протокол № ...6... от 04.07.2022 г.

Ръководител катедра „ХАГНБФРУНГБ”
/проф. д-р Валентин Стоянов, д.м./

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № ..30... от 27.07.2022 г.

Секретар на ФС: ...

/Гл. ас. д-р Руска Ненкова/

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „БИОЛОГИЯ, МЕДИЦИНСКА ГЕНЕТИКА,
МИКРОБИОЛОГИЯ, МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ,
КЛИНИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ И ИМУНОЛОГИЯ“

УТВЪРЖДАВАМ

ДЕКАН:

/доц. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	КЛИНИЧНА АЛЕРГОЛОГИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. МЕДИЦИНА
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2024 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		60	Кредити:		2
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
30	30		1	1	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Избираема	1 + 1		<i>III</i>	<i>V</i>	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	15	0.5	Консултации (работа с преподавател)	5	0.17
Семинарни занятия			Самостоятелна работа	5	0.17
Практически занятия	15	0.5	- Подготовка за контролни	10	0.33
			- Изпълнение на поставените клинични задачи	10	0.33
			- Изработване на реферат	10	0.33
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол					Относителен дял в общата оценка
Сесийно оценяване: Изпит					0.4
Семестриално (текущо) оценяване:					0.6
Форми на семестриален контрол:					
- Активно участие в дискусии и семинарни занятия					0.17
- Решаване на тестове					0.17
- Изпълнение на поставените клинични задачи					0.33
- Изработване на реферат					0.33

АНОТАЦИЯ

на дисциплината „Клинична алергология“

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина „Клинична алергология“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“, редовна форма на обучение.

Цели

- студентите да усвоят умения за целенасочено снемане на алергологична анамнеза;
- да придобият базисен минимум от знания върху клиничната картина и особеностите в протичането на най-често срещаните алергични заболявания от общ и професионален характер;
- студентите да усвоят знания и умения за изграждане на адекватни диагностично-терапевтични модели при всеки пациент с алергична реакция или алергична болест;
- да могат правилно, навременно и точно да отреагират при необходимост от спешна намеса за овладяване на животозастрашаващи системни алергични реакции.

Основни задачи на учебната програма:

- Да запознае студентите със съвременните достижения на клиничната алергология като наука;
- Да изгради модел за адекватни диагностично-терапевтични схеми на поведение при овладяването на спешните състояния в алергологията;
- Да моделира в бъдещите лекари подход за правилно интерпретиране на резултатите от извършваните при пациентите специализирани алергологични изследвания;
- Да обучи практически студентите за вземане на адекватни на състоянието на алергично болния пациент решения и прилагане на терапевтични процедури за овладяване екзацербацията на хронично болните, както и за предприемане на животоспасяващи реанимационни мероприятия при спешните алергични състояния;
- Да изгради умения в бъдещите лекари за адекватен подход при контрола на болните с астма в съответствие със съвременните световни, европейски и национални концепции и консенсуси /GINA, Български консенсус за астмата и др./;
- Да обучи и изгради у бъдещите лекари модел на взаимоотношения с пациента и ОПЛ, които да решават бързо, точно и компетентно всеки възникнал алергологичен проблем.

Структура на учебното съдържание - анотация

Изучаването на „Клинична алергология“ е продиктувано от трайната тенденция за непрекъснато увеличаване на алергичните заболявания от общ и професионален характер. Световната здравна организация (СЗО) прогнозира, че до 2050 г. 50% от населението на земята ще бъде засегнато най-малко от една алергична болест. Между 30-40% от европейците са алергични, цифра, която се е удвоила за последните 20 години. 15-20% от тези пациенти имат прояви на тежък алергичен ринит, който, ако не бъде лекуван, може да се усложни със синусит, носна полипоза, астма.

Учебната програма е съобразена с основните компетенции заложи в програмите за обучение и специализация на лекарите по специалностите „Обща медицина“, „Клинична алергология“, „Вътрешни болести“. Програмата е съобразена и с изискванията за покриване на базисни нива на компетентност по утвърдените медицински стандарти за съответните специалности. Паралелното изучаване на типовете алергични реакции и патогенетичните механизми на алергичните болести в курса по „Клинична имуноло-

гия“ е предпоставка за целенасочено клинично мислене и правилно изграждане на диагнозата на алергично болните пациенти от бъдещите лекари.

Методи на преподаване

Мултимедийни продукти; аудио-визуални материали; автентични материали, постери, истории на заболявания, проекти, таблици, диаграми и други невербални нагледни средства, съответстващи на целите на лекциите и упражненията; дискусии; работа с медицинската документация на пациентите, обсъждане на клинични случаи, решаване на практически задачи; анализ и интерпретация на клинични данни и параклинични изследвания; изграждане на индивидуални терапевтични схеми по нозологични единици; запознаване с медицинския стандарт по „Клинична алергология“; изучаване на диагностично-терапевтичните алгоритми по изпълнявани от съответната специалност клинични пътеки; запознаване с утвърдените национални и международни консенсуси за класифициране, диагностика и лечение на алергичните болести, запознаване на студентите със задължителните и препоръчителни литературни източници, необходими за подготовка на практическите упражнения и полагане на изпита, и с материалите, необходими за развиване на умения у студентите за индивидуална работа; тематични реферати; запознаване с модели за изграждане на терапевтични схеми и профилактични програми.

Методи на оценяване

Семестриалното оценяване е на база участие в дискусии и семинарни занятия, решаване на тестове, изработване на реферат. Крайната оценка се формира като провеждане на семестриален изпит, включващ входящ тест, писмен и устен изпит.

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите

Студентите следва да имат познания по дисциплините „Пропедевтика на вътрешните болести“, „Патофизиология“, „Микробиология“ и „Клинична имунология“, които са в основата на клиничното мислене и подпомагат усвояването на учебния материал по „Клинична алергология“. Студентите следва да са усвоили правилата и компетентностите за снемане на обща анамнеза, методите за обективно изследване на пациента и диагностичните алгоритми на основните групи вътрешни болести.

Очаквани резултати

След приключване на обучението студентите следва да:

- познават нормативните документи свързани с клиничната алергология и токсикология, и умения да си служат с тях;
- са усвоили диагностично-терапевтичните алгоритми при най-често срещаните алергични болести;
- са придобили знания и практически умения за действия в условията на острата и хронична химическа травма;
- бъдат обучени практически за вземане на адекватни на състоянието на пациента решения, правилно да диагностицират и прилагат съответстващи на диагнозата и тежестта на състоянието на болния терапевтични процедури;
- бъдат в състояние да прилагат животоспасяващи реанимационни мероприятия при спешните токсикалогични реакции;
- бъдат обучени да мониторират, адаптират и индивидуализират диагностично-терапевтичните схеми за лечение на болните с остри и обострени хронични алергични болести в зависимост от пола, възрастта, фамилната обремененост, възникналите усложнения и налични съпътстващи заболявания на пациента;

- притежават знания относно принципите на профилактика и експертиза на тези увреждания.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
<p>1. Въведение в клиничната алергология – епидемиология на алергичните болести, социална значимост, клинична класификация. Типове алергични реакции и клинични прояви. Основни принципи в диагностиката на алергичните болести – особености на алергологичната анамнеза и физикалното изследване при алергично болния. Параклинични изследвания – маркери на алергичното възпаление. Определяне и клинично значение на еозинофилния катионен протеин /ЕСР/. Интерпретация на еозинофилията и резултатите от функционалното изследване на дишането. Бронходилататорен тест. Определяне на неспецифичната бронхиална хиперреактивност /Метахолинов тест/. Кожно-алергични проби : видове, методики, показания и противопоказания, отчитане, интерпретация на резултатите. Специфични за алергията <i>in vitro</i> изследвания – определяне и клинична интерпретация на общите и алерген-специфичните IgE. Етапи на изграждане на диагнозата на болен с алергично заболяване.</p>	2
<p>2. Патогенеза на алергичните заболявания. Преформирани и новосинтезирани медиатори на алергичните реакции. Адхезионни молекули, цитокини, интерлевкини, левкотриени, простагландини. Алергичен ринит – определение, епидемиология, етиология, патогенеза. Етиологична и клинична класификация на ринитите. Съвременна концепция за „единен дихателен път – една болест“ /ARIA/. Клинична картина на двата основни типа АР. Критерии за диагноза. Усложнения, диференциална диагноза. Принципи на лечение на алергичния ринит. Фармакотерапия. Критерии за оценка професионалната етиология на ринита.</p>	2
<p>3. Бронхиална астма – определение, епидемиология, етиологични форми. Характеристика на атопичната и неатопичната астма. Фактори, предизвикващи възпалението в дихателните пътища /inducers/ и фактори, отключващи появата на остър пристъп /triggers/. Патогенеза на атопичната астма – клетки, медиатори и ефекти на ранната и късна алергична реакция. Диагностично-терапевтична класификация / клинични фенотипове /. Клинична картина на астмата.</p>	1,5
<p>4. Бронхиална астма – остра и хронична. Оценка на тежестта на астматичния пристъп. Форми на хроничната астма според тежестта на протичане (GINA, Български консенсус за астмата). Лабораторни изследвания. Критерии за диагноза на астмата по време на пристъп и в период на ремисия. Критерии за оценка професионалната етиология на астмата. Усложнения. Диференциална диагноза между атопична и неатопична астма. Принципи и методи на лечение. Фармакотерапия на астмата. Съвременно контролиращо лечение на астмата – място и роля на инхалаторните кортикостероиди и комбинирани препарати.</p>	1,5
<p>5. Етапен (стъпаловиден) терапевтичен подход в лечението на хроничната</p>	1,5

астма. Лечение на острата астма. Статус астматикус – етиология, клинична картина. Терапевтичен подход при тежък пристъп и при астматичен статус. Оценка на риска от фатален изход. Критерии за контрол на симптомите.

6. Актуални проблеми в диагностиката и лечението на бронхиалната астма – преглед на международните консенсуси и препоръки (GINA): дефиниция на астмата, фенотипове и ендотипове, клинични критерии за диагноза (типични и нетипични симптоми). Диагностични тестове. Диагностициране на астмата при определени популации – професионално експонирани на вредности от работната среда, бременни, пациенти в напреднала възраст, пушачи и „бивши“ пушачи, пациенти с кашлица. Диагностициране на пациенти започнали контролиращо лечение. Step down на контролиращата терапия с диагностична цел. Актуализирани критерии за оценка на астмата. Задължителни компоненти за оценка. Оценка на контрола на симптомите при възрастни пациенти и при такива в юношеска възраст. Рискови фактори за неблагоприятни резултати. Медикаменти и стратегии за контрол на симптомите. Лечение на астмата при коморбидни състояния и при определени контингенти. 1,5

7. Анафилактичен шок – определение, етиология, патогенеза, клинични форми, диагноза и диференциална диагноза. Принципи и методи на лечение. Хиперсензитивен пневмонит (Екзогенен алергичен алвеолит) - етиология, патогенеза, класификация, клинична картина, диагноза, диференциална диагноза, лечение. ХСП като често срещано в практиката заболяване с професионална етиология, критерии за оценка професионалния характер на заболяването, експертиза на трудоспособността. 1,5

8. Уртикария и ангиоедем – определение, етиология, форми. Клинична картина. Особени форми на уртикария и ангиоедем. Наследствен ангиоедем (НАЕ)- етиология, патогенеза, форми, особености в клиничната изява и протичане, критерии за диагноза, диференциална диагноза, принципи на лечение. Профилактика. 1

9. Непоносимост към лекарства и медикаментозна алергия. Определение, класификация на реакциите на непоносимост към лекарства. Клинични форми на лекарствените екзантеми. Тежки кожни реакции на непоносимост към лекарства (синдром на Stevens-Johnson, синдром на Lyell, серумна болест и др.) Групи лекарства, които предизвикват МА и типове алергични реакции. Особенности на пеницилиновата алергия – типове алергични реакции към пеницилина, диагностика (scratch – тест). Алергични реакции към анестетици и невролептици използвани в анестезиологията. Алергични и анафилактоидни реакции към рентгеноконтрастни вещества. Реакции към медикаменти по неимунен механизъм (псевдоалергични, анафилактоидни) – патогенетични механизми, особености. Лечение и профилактика на МА – първична и вторична. Алгоритъм за действия на ОПЛ и на специалиста-алерголог при пациенти с медикаментозна алергия. Представяне модел на специфична премедикация при пациент с алергологично обремененена анамнеза, на който предстои оперативна интервенция в планов или спешен порядък. Алергия към латекс. 1,5

10. Лекарствени средства и принципи на лечение в алергологията. Антихистаминови препарати и глюкокортикостероиди – основа на фармакотерапията на алергичните болести. Левкотриенови антагонисти. 1

Общо: 15

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	часове
1. Епидемиология и социална значимост на алергичните болести. Етиология и патогенеза на алергичните болести. Диагностични методи в алергологията – анамнеза, обективно изследване на пациент с алергично заболяване, параклинични изследвания – диагностично значение и интерпретация на еозинофилията. Функционално изследване на дишането – характеристика и интерпретация на обструктивния вентилаторен синдром. Бронходилататорен тест – методика, интерпретация на резултатите, необходими условия за спазване преди провеждане на теста. Определяне на неспецифичната бронхиална хиперреактивност – Метакхолинов тест. Специфични проби върху шоковия орган: елиминационни, експозиционни и провокационни проби – инхалаторен бронхопровокационен и назален провокационен тест. Кожно-алергични проби: видове, методики, отчитане, интерпретация на резултатите, индикации и контраиндикации за КАП. Интерпретация на резултатите от КГА. Определяне на общите серумни IgE и на алерген-специфичните IgE – клинично значение, интерпретация на резултатите. Етапи на изграждане на диагнозата на болен с алергично заболяване.	3
2. Бронхиална астма: определение, социално-икономически измерения на проблема, етиология, етиологични форми, клинични фенотипове. Патогенеза на астмата. Клинична картина на астматичния пристъп. Критерии за оценка тежестта на пристъпа по БПД. Хронична астма – класификация по степен и тежест. Клинични и функционални критерии при определяне степента и тежестта на ХА. Параклинични изследвания при астматично болните – кръвни, функционални белодробни, образни изследвания, КАП. Клинична стойност на специализираните алергологични изследвания. Модел за интерпретация на получените резултати. Критерии за диагноза на БА. Диференциална диагноза между атопична и неатопична астма. Критерии за отдиференциране на астмата от ХОББ. Усложнения на астмата. Статус астматикус – отключващи фактори и клиника. Демонстрация на клинични случаи. Решаване на практически задачи при болни от астма пациенти.	3
3. Лечение на астмата – принципи и методи /Семинарно занятие/. Фармакотерапия на БА. Принципи на приложение и дозиране на облекчаващите и контролиращи средства. Съвременни концепции за терапия и контрол на хроничната астма – стъпаловиден /етапен/ подход. Принципи на лечение на острата астма и на астматичния статус. Място на специфичната имунотерапия в лечението на астмата. Триадна /"Аспиринова" / астма – особености. Определяне на терапевтичната схема за контролиращо лечение на астмата при конкретен пациент. Изписване на рецепта със съответните препарати.	3
4. Алергичен ринит – определение, епидемиология, етиология, патогенетични механизми. Основни принципи в концепцията „Единен дихателен път – една болест“ /ARIA/. Етиологична и клинична класификация на ринитите. Особенности в клиничната характеристика на двата основни типа – с течащ или	3

„капещ“ нос, и със запушен нос. Диагноза. Диференциална диагноза между алергичния и неалергичен ринит. Усложнения. Връзката между ринита и астмата в контекста на концепцията за „Алергичния марш“. Принципи на лечение на алергичния ринит. Фармакотерапия на ринита.

5. Уртикария и ангиоедеми – определение, класификации на различните форми уртикария и ангиоедеми. Патогенеза. Клинични форми на уртикария и ангиоедем. Остра уртикария и оток на Квинке – особеност в клиничното протичане, диагностиката и лечението. Форми на хроничната уртикария, диагностично-терапевтичен алгоритъм при пациенти с хронична уртикария. Представяне и обсъждане на клиничен случай с уртикария и/или ангиоедем. Наследствен ангиоедем – определение, етиология, патогенеза, форми, клинична изява, диагностични критерии, диференциална диагноза. Принципи при лечението на НАЕ. Лечение на настъпил оток, профилактика на пристъп от НАЕ при предстоящи рискови манипулации и процедури.

Общо: 15

ТЕМИ ЗА РЕФЕРАТИ ПО КЛИНИЧНА АЛЕРГОЛОГИЯ

1. Преглед на съвременните проучвания върху биомаркерите на алергичното възпаление.
2. Диагностично-терапевтичен алгоритъм при алергичния ринит.
3. Диагностични подходи при бронхиалната астма.
4. Преглед на съвременните консенсуси за лечение на астмата
5. Антихистамините в лечението на алергичните болести
6. Хиперсензитивен пневмонит – най-честото белодробно заболяване с професионална етиология
7. Рядко срещани болести и синдроми в алергологията.
8. Преглед на съвременните консенсуси за диагностика и лечение на Наследствения ангиоедем

ВЪПРОСНИК ЗА ИЗПИТ

1. Алергия и алергени – определение. Класификация на алергичните болести. Същност на понятието атопия. Класически атопични болести. Псевдоалергия.
2. Етиология на алергичните болести. Видове алергени – домашен прах и микрокърлежи, поленови алергени, животински/епидермални/алергени, плесенни алергени, храни и примеси към храните, други битови алергени/ - характеристика, източници, сенсibiliзиращ потенциал. Алергични реакции и заболявания предизвиквани от различните видове алергени.
3. Патогенеза на алергичните болести – типове алергични реакции и клинични прояви. Генетични фактори за атопията и продукцията на IgE. Концепция на Mosmann за Th2 - имунния отговор и хипотеза на Okudaira за промените в имунитета под влияние на факторите от околната среда.
4. Медиатори на алергичните реакции – преформирани и новосинтезирани. Адхезионни молекули, цитокини, интерлевкини. Ролята на хистамина и индуцираните от него ефек-

ти в патогенезата на алергичните реакции. Липидни медиатори – производни на арахидоновата киселина и циклооксигеназни продукти. Ефекти на простагландини, тромбоксани, левкотриени, PAF, липоксини.

5. Диагностика на алергичните болести – особености на алергологичната анамнеза и физикалното изследване на алергично болния.

6. Специфични *in vivo* и *in vitro* изследвания в алергологията. Еозинофилия – интерпретация, клинична оценка. Неспецифична бронхиална хиперреактивност – същност, оценка на НБХР. Инхалаторни бронхопровокационни проби с Метахолин – интерпретация на резултатите от МХТ.

7. Функционално изследване на дишането – най-важни показатели на белодробната вентилация за функционалната диагностика на белия дроб. Типове вентилаторен дефект. Характеристика на обструктивния ВД. Бронходилататорен тест /БДТ/.-същност, методика, интерпретация на резултатите, значение.

8. Кожно-алергични проби /КАП/ – показания и противопоказания за КАП, директни и индиректни КАП, методики, скали за отчитане, интерпретация на резултатите, значение за диагностиката на алергичните болести.

9. Специфични проби върху шоковия орган – видове, показания, диагностична стойност.

10. Определяне на общи и специфични IgE- методики, показания, интерпретация на резултатите, клинично значение, предимства на RAST .

11. Бронхиална астма – определение, епидемиология, форми, етиологични фактори /inducers и inciters/, патогенеза – специфични клетки и медиатори на ранната и къснофазова алергична реакция.

12. Клинична картина на Бронхиалната астма – характеристика на астматичния пристъп, кардинални симптоми /маркери/ на астмата. Оценка на тежестта на астматичния пристъп / според критериите на БТД /.

13. „Остра тежка астма” /Астматичен статус/ – определение, фактори за възникване, особености в клиничната изява.

14. Форми на хроничната астма според тежестта на протичането /Български консенсус за астмата, 1999/. Характеристика на формите/етапите/ на ХА.

15. Критерии за диагностика на астмата по време на пристъп и в период на ремисия. Диагноза на началната астма.

16. Усложнения и диференциална диагноза на Бронхиалната астма. Критерии за отдиференциране на неатопичната БА от ХОББ.

17. Особени форми на Бронхиалната астма – астма от физическо усилие, триадна /аспиринова/ астма, синдромна астма. Професионална бронхиална астма. Особенности в етиологията, патогенезата, клиничната изява. Типове и форми на ПБА. Критерии за диагностика и оценка професионалната етиология на астмата. Трудово-експертна оценка.

18. Основни принципи на лечение на БА. Етиологично лечение. Специфична хипосенсибилизация /алергенна имунотерапия/ - същност на метода, цели и задачи, патофизиологични механизми, индикации и контраиндикации, модификации, рискове и усложнения. Съвременни методи на СИТ.

19. Фармакотерапия на астмата. Противовъзпалително лечение – основни групи противовъзпалителни /контролиращи/ медикаменти – кромони, инхалаторни стероиди, перо-

рални стероиди, антилевкотриени – механизми на противовъзпалително действие, начин на приложение, дозиране, принципи на комбинираната терапия, терапевтични и нежелани/странични/ефекти, контрол на терапията.

20. Принципи, механизми и най-често използвани в практиката препарати за бронхо-дезобструктивно лечение. Фармакологична характеристика на облекчаващите средства – инхалаторни бета2-агонисти с кратко действие, дългодействащи бета2-агонисти, метилксантини, антихолинергици – механизъм на действие, показания, дозиране на най-често използваните в практиката препарати.

21. Етапен /стъпаловиден/ терапевтичен подход в лечението на хроничната астма. Съвременни принципи и подходи в лечението на астмата, основани на Глобалния /GINA/ и Национален консенсус.

22. Лечение на острата астма – алгоритъм за поведение при лекия, средно тежкия и тежкия астматичен пристъп. Лечение на тежкия пристъп и астматичния статус в болнична обстановка. Действия на общо практикуващите лекари и специалистите-алерголози при бронхиална астма /Експертна група към НЗОК, 2001/.

23. Медикаментозна алергия – определение, етиология, патогенетични механизми. Медикаменти предизвикващи МА по неимунен механизъм. Клинични форми на медикаментозната алергия – генерализирани реакции и органични прояви. Особености на МА причинена от бета-лактамни антибиотици и анестетици.

24. Особености на медикаментозната алергия към съдържащи йод рентгеноконтрастни вещества и алгоритъм при предстоящо изследване с ЙКВ. Първична и вторична профилактика. Диагностично-терапевтичен алгоритъм при пациенти с МА. Поведение на общопрактикуващите лекари и специалистите-алерголози при медикаментозна алергия.

25. Алергичен ринит – определение, епидемиология, етиология, патогенеза. Същност на концепцията за „Единен дихателен път – една болест” /ARIA/. Класификация на АР.

26. Алергичен ринит – клинична картина, лабораторни изследвания, критерии за диагноза, диференциална диагноза на ринитите.

27. Принципи на лечение на алергичния ринит. Фармакотерапия – групи, най-често използвани в практиката препарати, показания, терапевтични схеми. Индикации за алергенна имунотерапия при АР.

28. Инсект-алергия: определение, етиология, патогенеза. Клиника на нормалната и алергична реакция. Особености на генерализираната реакция след ужилване от насекоми. Необичайни реакции.

29. Инсект-алергия: диагноза и лечение. Мероприятия от спешен порядък извършвани от ужилени пациент. Алергенна имунотерапия – принципи, индикации, схема на провеждане, странични реакции, промени настъпващи в хода и след приключване на АИТ.

30. Хранителна алергия – определение, етиология, патогенеза, класификация, клинични прояви. Критерии за диагностика на ХА, диагностични алергенни елиминационни диети. Орална провокация с храни. Лечение на ХА, профилактични и лечебни диети.

31. Уртикария и ангиоедеми – определения, етиология, клинично-патогенетична класификация на различните форми уртикария и/или ангиоедем. Клинични форми на уртикария и ангиоедем.

32. Диагностично-терапевтичен алгоритъм при уртикария и ангиоедем. Етапи/степените в диагностиката на хроничната уртикария. Принципи на лечение.

33. Наследствен ангиоедем – определение, етиология, патогенеза, форми, клиника, критерии за диагноза. Принципи на лечение. Лечение на настъпилния оток. Профилактично лечение между пристъпите. Превенция на НАЕ при диагностично-терапевтични процедури с повишен риск.

34. Анафилактичен шок – определение, етиология, патогенетични механизми. Медикаменти, които най-често предизвикват АШ. Особени форми на анафилаксия / анафилаксия след физическо усилие, идиопатична, имунокомплексна, анафилаксия от йонни съединения, лекарства предизвикващи анафилактоидни реакции/.

35. Клинични форми на анафилактичния шок. Особености на идиопатичната анафилаксия. Усложнения, диагноза и диференциална диагноза на АШ.

36. Лечение на анафилактичния шок – цели, алгоритъм за поведение. Особености в лечението на бифазната, идиопатичната и на предизвиканата от физическо усилие анафилаксия. Профилактика на анафилактичния шок – общи мерки, специфични мерки, премедикация, предупреждаващи мерки, инжектиране на медикаменти от пациента при поява на първите симптоми /препарати за автоинжектиране/.

37. Серумна болест – определение, етиология, патогенеза, основни клинични симптоми, диагноза и диференциална диагноза, лечение.

38. Алергия към латекс.

39. Атопичен дерматит – определение, генетични и имунологични фактори в етиологията на заболяването, патогенеза. Фактори, които отключват заболяването. Клинична картина – динамика по отношение на морфологията и локализацията на обрива в зависимост от възрастта. Клинична характеристика на отделните стадии и други характерни симптоми. Имунологични нарушения при атопичния дерматит. Основни /задължителни/ диагностични критерии. Диференциална диагноза и усложнения на АД. Основни принципи в терапията и схеми на лечение.

40. Контактен алергичен дерматит – определение, етиология, епидемиология, патогенеза. Клинична картина, форми и особености в протичането на заболяването. Диагностично-терапевтичен алгоритъм.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Диагностично - терапевтични алгоритми при остри отравяния и токсикалогични реакции, под редакцията на Св. Дерменджиев, изд. Медицински университет-Пловдив, 2018г., ISBN 978-619-237-021-3
2. Алергични болести : Принципи, диагноза и лечение / В. Димитров, Божко Божков, Мария Светославова Бойкикева, Ем. Петранов / - София : „Арко“, 2000 - 271 с.
3. Милева, Жени и др. Клинична алергология / Жени Милева, Марта Балева, Даниела Балтаджиева : София „Знание“, 2001 - 351 с.
4. Димитров, В. и др. Клинична алергология за общопрактикуващи лекари / В. Димитров, Ст. Христова, С. Славов. - София : „АРСО“, 2002 - 174 с.;
5. Димитров В., Петрунов Б., Кисьова А. Клинична алергология, 2009
6. Дерменджиев, С. Алергозите с общ и професионален характер . - [Пловдив] : Студио Гриф, 2013. ISBN 978-954-91025-9-8.
6. Дерменджиев, Светлан. Диагностично-терапевтични алгоритми при бронхиална астма. – София: Елестра ЕООД, 2017, 100с. ISBN: 978-619-7292-04-6

7. Dermendzhiev Sv. Diagnostic and therapeutic algorithms of acute poisonings and toxoallergic reactions. – Plovdiv, Medical University Plovdiv, 2019, 142 pp. ISBN 978-619-237-045-9.
8. Дерменджиев, Светлан. За ангионевротичния оток и уртикарията. - Пловдив : Студио Гриф ООД, 2018, 166 с. ISBN 978-619-90240-7-2.
9. Дерменджиев, С. Ангионевротичен оток . - Пловдив : Студио Гриф ООД, 2018, 126 с. ISBN 978-619-90240-5-8.
10. Dermendzhiev, Svetlan. Angioneurotic oedema– Plovdiv : Studio grif Ltd., 2018, pp. 125. ISBN 978-619-90240-6-5.
11. Дерменджиев, Светлан. Професионална астма и други имуноалергични болести. - Пловдив : Студио Гриф ООД, 2019, 233 с. ISBN: 978-619-90240-8-9.
12. Дерменджиев, Светлан Михов. Кожно-лигавични имуноалергични състояния в професионалните болести, клиничната алергология и токсикология. - София : Elestra, 2020, 198 с. ISBN: 978-619-7292-10-7.
13. Дерменджиев, Светлан. Ангиоедемът в теорията и практиката на клиничната медицина. - Пловдив : Студио Гриф ООД, 2021, 168 с. ISBN: 978-619-90240-9-6.
14. Дерменджиев, Светлан. Свързани с професията социално значими интоксикации и имуноалергични болести. – Пловдив : Студио Гриф ООД, 2022, 240 с. ISBN:978-619-90240-0-3.

Съставил: ...
 (проф. д-р Светлан Дерменджиев, дм, дмн, мзм)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Биология, медицинска генетика, микробиология, медицинска паразитология, клинична лаборатория и имунология”, протокол № .8. от 22.05.2024г.

Р-л- катедра:
 (доц. д-р Веселина Мерхар)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, протокол № .8. от 22.05.2024г.

Научен секретар на ФС: ...
 (гл. ас. д-р Руска Ненкова)

Актуализации на учебната програма

Катедрен съвет, протокол №..... от

Факултетен (Колежен) съвет, протокол №..... от

БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ

“ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ”

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

**КАТЕДРА „ФИЗИОЛОГИЯ, ПАТОФИЗИОЛОГИЯ, МЕДИЦИНСКА
ГЕНЕТИКА, ПАРАЗИТОЛОГИЯ, КЛИНИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ И
ИМУНОЛОГИЯ”**

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/Проф. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	РЕПРОДУКТИВНО И СЕКСУАЛНО ЗДРАВЕ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		90		Кредити: 3	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
45	45		1.5	1.5	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Избираема	1 + 2		V	IX	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	15	0.75	Консултации (работа с преподавател)	10	0.50
Семинарни занятия	30	0.75	Самостоятелна работа	5	0.25
			- Подготовка на съобщение по научен проблем - Подготвяне на презентация	30	0.75
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.25	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.25	
- Активно участие в занятията				0.25	
- Представяне на презентация по научен проблем				0.25	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината „Репродуктивно и сексуално здраве“

Предназначение на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина „Репродуктивно и сексуално здраве“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“, редовна форма на обучение.

Целта на учебната дисциплина е да даде познания на студентите относно диагностика и превенция на репродуктивното и сексуално здраве на мъжа и жената, придобиване на практически умения в диагностичния процес, да опознаят психологията на репродуктивното здраве. Да се запознаят с правното законодателство и демографската политика в РБългария, касаеща здравето на всеки гражданин.

Програмата цели да създаде холистично разбиране за сексуалното и репродуктивно здраве като единство на медико-биологични, индивидуално-психологични, семейни и социални предпоставки за създаване и възпитание на здраво и успешно поколение. Тя запознава с основните затруднения пред човековъзпроизводството, с диагностиката, лечението и профилактиката на медицинските проблеми, както и с възможностите за подобряване на демографския ни статус чрез средствата на образованието и социалната политика.

Основни задачи на учебната програма:

Да бъдат положени основите на дисциплината репродуктивно здраве, да подготви специалисти в областите „промоция на репродуктивното здраве“, „психология на репродуктивното здраве“, „репродуктивно здраве и правно законодателство“, „репродуктивно здраве и демографска политика“. Да запознае с основните теоретични постановки в областта на репродуктивното здраве и репродуктивната медицина, сексологията и сексуалната медицина. Да съдейства за изграждане на адекватни ценности и нагласи в тази област, както и на базисни консултативни умения, свързани с проблемите в интимния живот, семейните отношения и репродукцията в техните клинични, психологични и юридически аспекти. С настоящата програма се стремим да изградим компетентност в областта на социалната политика, свързана с репродукцията, демографското развитие и сексуалното и репродуктивно здраве на населението

Структура на учебното съдържание:

- Основи на репродуктивната биология
- Физиология на мъжката и женска полова системи
- Фактори на репродуктивното здраве
- Клиничен интегритет на безплодието
- Диагностична и клинична оценка на нарушената оплодителна способност на жената и мъжа
- Холистичен характер на сексуалното и репродуктивно здраве – връзка между био-медицинските, психо-социалните и културно-икономическите фактори, влияещи върху неговото укрепване и развитие.
- Създаването на поколение – един от най-отговорните избори в човешкия живот. Мотиви за влизане в родителска роля, предпоставки и условия за пълноценното и осъществяване.
- Семейството, незаменима социална структура за създаване, отглеждане и възпитание на пълноценно поколение.

- Био-психо-социални аспекти на интимното общуване, превръщащи го в основна свързваща сила в семейството, като репродуктивна единица.
- Проблеми в интимното общуване и сексуалния живот. Сексуални проблеми при мъжа. Сексуални проблеми при жената.
- Диагностика и терапевтична помощ при основните сексуални проблеми в двойката – основни подходи, връзка между сексуалната медицина и семейната психотерапия
- Сексуалното образование като подготовка за интимно партньорство, семеен живот и родителство.
- Реакционен характер на джендърната идеология и възможности да и се противодейства.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, лекция, беседа, дискусия, презентирание с мултимедия, проекти, работа в екип и др.

Ще се стимулира психологично симулиране на примерни проблемни ситуации с възможност за усвояване на консултативни умения в непосредствен процес на учене чрез собствен опит и преживяване.

Форми на самостоятелна работа: курсови работи, задачи за самостоятелно решаване върху теми от семинарни занятия, подготвяне на презентации, реферати/научни доклади.

Изготвяне на есе по свободно избрана от обучаемите тема, свързана с преподавания материал.

Методи на оценяване: текущ контрол при провеждане на занятия, беседа, заключителен контрол – презентирание на резултати от научно изследване.

Предварителни изисквания към основните знания и умения на студентите: Студентите следва да имат добри базови знания по биология, анатомия, хистология, физиология, урология и гинекология от редовния курс на обучение по медицина.

Очаквани резултати:

- След успешно завършване на курса по дисциплината, студентите трябва:
- Да получат знания за репродуктивното здраве на индивида
 - Да усвоят познания по превенция на репродуктивното здраве
 - Да овладеят основни диагностични и клинични методи за оценка оплодителната способност на индивида
 - Да са способни да осъществяват базисна консултативна дейност в областта на сексуалното и репродуктивно здраве, независимо от специфичната позиция и профил, който имат в здравната система

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ НА МЪЖА	
<i>Лектор: Проф. Петя Цветкова, дмн</i>	
Тема	часове
1. Сперматогенеза и спермиогенеза. Сперматозоидите – носители на генетична информация. Морфологична и ултраструктурна характеристика на гаметите. Кинетика на сперматозоидите. Метаболизъм и биоенергетика на половите клетки. Еякулат – физико-химичен състав и среда за зрелите гамети.	3
2. Фактори на репродуктивното здраве на мъжа. Етиология на мъжкия инфертилитет - Биологични (<i>Генетично детерминирани нарушения на репродуктивния процес, Нарушения в ендокринната регулация на репродуктивния процес, Морфологични промени в тестикуларната тъкан и фертилитет, Нарушения в екскреторната функция на мъжката полова система, Професионални фактори, Стрес и репродукция, Влияние на тежки метали, електромагнитни полета, Влияние на лекарствените средства</i>) и клинични фактори на мъжкия инфертилитет.	2
РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ НА ЖЕНАТА	
<i>Лектор: Д-р Златко Кироваков</i>	
Тема	часове
1. Фактори на репродуктивното здраве при жената. Стерилитет и инфертилитет при жената. Етиология, Патогенеза, Диагноза.	2
2. Лечение и профилактика на стерилитета. Репродуктивни неуспехи – диагноза, лечение, превенция.	3
СЕКСУАЛНО ЗДРАВЕ	
<i>Лектор: Доц., дм, Д-р Румен Бостанджиев</i>	
1. Холистичен (цялостен) характер на сексуалното и репродуктивно здраве, разглеждано като способност на човека физически да създаде ново поколение, което да отгледа и възпита в оптимална семейна среда. Роля на човешката сексуалност за здравето и благополучието на индивида, семейството и бъдещото поколение. 2. Сексологията – наука за човешката сексуалност и сексуалното здраве. Основни аспекти на сексуалното здраве. Сексология и сексуална медицина. 3. Системно-интегративен подход към човешката сексуалност. Теория на Геодакян – Бостанджиев за специфичните роли на мъжкия и женския пол във възпроизводствения процес. Количествен и качествен аспект на възпроизводството и ангажираността на двата пола с тези аспекти.	2

1. Физиология на сексуални отговор при мъжа и жената. Копулативен цикъл и специфики в сексуалните преживявания и поведение при двата пола.	1
5. Сексуални проблеми при мъжа и при жената. Принципи и конкретни алгоритми в тяхната диагностика и терапия. 6. Сексуални проблеми, свързани с инфертилитета, бремеността и периода след появата на детето. Диагностика и терапевтични възможности.	2
Общо:	15 ч.

СЕМИНАРИ И УПРАЖНЕНИЯ

Тема	Часове
РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ НА МЪЖА	
Лектор: Проф. Петя Цветкова, дмн	
1. Физиология на мъжката полова система. Ендокринна регулация на сперматогенезата и овогенезата. Методи на изследване. <i>(семинар)</i>	2
2. Диагностична и клинична оценка на нарушената оплодителна способност на мъжа.	3
3. Безплодие в семейството. Критерий за безплоден брак. Класификация на понятието инфертилитет. Честота на фертилитетните проблеми в семейството. Клиничен интегритет на мъжкия инфертилитет.	3
4. Репродуктивно здраве и демографска политика. Репродуктивно здраве и правно законодателство.	2
РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ НА ЖЕНАТА	
Лектор: Д-р Златко Кироваков	
1. Анатомия и физиология на женската полова система. Нормален менструален цикъл. Овогенеза <i>(семинар)</i>	2
2. Диагностична и клинична оценка на нарушената оплодителна способност на жената.	3
3. Асистиран репродуктивни технологии – История на асистираната репродукция. Рутинна възможност за лечение на стерилитета и овладяване на видове асистиран техники.	2
4. Сексуално - трансмисивни инфекции на половата система – диагноза и лечение. Превенция на сексуалното и репродуктивно здраве.	2
5. Семейно планиране. Контрацепция - методи	1
СЕКСУАЛНО ЗДРАВЕ	
Лектор: Доц., дм Д-р Румен Бостанджиев	
1. Сексуални проблеми при мъжа и жената, свързани със загубата на сексуално желание (причини, динамика, диагностичен процес, терапевтични възможности)	1
2. Затруднената ерекция при мъжа и адекватното използване на понятието „еректилна дисфункция“. Най-чести причини за нарушената ерекция и възможности за разграничаване на болестните процеси от нормалните реакции при неблагоприятни обстоятелства. Терапевтични възможности.	1
3. Проблемът с контрола върху еякулацията. Бързата еякулация и нейното преодоляване. Затруднената еякулация при двойки с репродуктивни проблеми. Терапевтични възможности.	1
4. Специфични сексуални проблеми при жената, свързани с нарушения в различните фази на копулативния цикъл. Терапевтични възможности.	1
5. Сексуални проблеми, свързани с различната сексуална ориентация и идентичност. Проблеми в сексуалното развитие и поведение при децата и подрастващите	1
6. Проблеми със сексуалното насилие	1

7. Сексуалност и култура – значение на контакта със сексуално стимулиращите материали в интернет и самозадоволяването.	1
8. Семейен живот и сексуално поведение. Динамика на сексуалните отношения в различните фази от развитието на семейството. Кризи в семейните отношения, свързани с изневяра и възможности за преодоляването им.	1
9. Основни предпоставки за хармонични и удовлетворяващи сексуални отношения в двойката, като условие за дълголетие, добро здраве и просперитет.	1
10. Колоквиум	1
Общо часове:	30

КОНСПЕКТ

за изпит по „Репродуктивно и сексуално здраве“
за студентите от специалност „Медицина“

1. Ендокринна регулация на сперматогенезата и овогенезата. Методи на изследване.
2. Физиология на мъжката полова система. Сперматогенеза и спермиогенеза. Сперматозоидите – носители на генетична информация. Морфологична и ултраструктурна характеристика на гаметите. Кинетика на сперматозоидите. Метаболизъм и биоенергетика на половите клетки. Еякулат – физико-химичен състав и среда за зрелите гамети.
3. Фактори на репродуктивното здраве на мъжа. Етиология на мъжкия инфертилитет - Биологични (Генетично детерминирани нарушения на репродуктивния процес, Нарушения в ендокринната регулация на репродуктивния процес, Морфологични промени в тестикуларната тъкан и фертилитет, Нарушения в екскреторната функция на мъжката полова система, Професионални фактори, Стрес и репродукция, Влияние на тежки метали, електромагнитни полета, Влияние на лекарствените средства) и клинични фактори на мъжкия инфертилитет.
4. Клиничен интегритет на мъжкия инфертилитет. Диагностична и клинична оценка на нарушената оплодителна способност на мъжа.
5. Физиология на женската полова система. Овогенеза.
6. Фактори на репродуктивното здраве при жената и етиология на женския стерилитет.
7. Клиничен интегритет на женски стерилитет. Диагностична и клинична оценка на нарушената оплодителна способност на жената.
8. Асистиран репродуктивни технологии и видове асистиран техники.
9. Безплодие в семейството. Критерий за безплоден брак. Класификация на понятието инфертилитет. Честота на фертилитетните проблеми в семейството.
10. Репродуктивно здраве и правно законодателство. Репродуктивно здраве и демографска политика.
11. Холистичен (цялостен) характер на сексуалното и репродуктивно здраве, разглеждано като способност на човека физически да създаде ново поколение, което да отгледа и възпита в оптимална семейна среда. Роля на човешката сексуалност за здравето и благополучието на индивида, семейството и бъдещото поколение.
12. Сексологията – наука за човешката сексуалност и сексуалното здраве. Основни аспекти на сексуалното здраве. Сексология и сексуална медицина.
13. Системно-интегративен подход към човешката сексуалност. Теория на Геодакян – Бостанджиев за специфичните роли на мъжкия и женския пол във възпроизводствения процес. Количествен и качествен аспект на възпроизводството и ангажираността на двата пола с тези аспекти.
14. Физиология на сексуални отговор при мъжа и жената. Копулативен цикъл и специфики в сексуалните преживявания и поведение при двата пола.
15. Сексуални проблеми при мъжа и при жената. Принципи и конкретни алгоритми в тяхната диагностика и терапия.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Задължителна:

1. П. Цветкова. Медико-биологични аспекти на мъжкия инфертилитет и тяхното диагностично значение. Научна Фондация по Андрология «Проф. Д-р Димитър Цветков», С., 2013, 258.
2. Ил. Карагъзов, Н. Доганов. Гинекология. Учебник за студенти по медицина, Мед. Физк., С., 2005
3. Е. Ковачев. Асистиран репродуктивни технологии. Арсо, 2018.
4. Р. Бостанджиев, Сексуалност и здраве, Издателство «Сиела», София 1998г.
5. Р. Бостанджиев, Сексология и семейно планиране, Издателство „Знание“, София, 2000.
6. Р. Бостанджиев, Практическа сексология, Издателство „Знание“, София, 2000
7. Р. Бостанджиев, Свободни в леглото, Издателство „Слънце“, 2006.

Препоръчителна:

1. П. Цветкова. Безплодието в семейството. Ролята на мъжа. Психосоциални аспекти. С., НФА „Проф. Д-р Димитър Цветков“, 2011, 104.
2. Ал. Мигунов. Половите инфекции. Хомо-Футурус. 2008.
3. П. Цветкова. Влияние на сексуално-трансмисивните инфекции върху репродуктивния процес при мъжа. НФ “Андрология”, 2008, 81.
4. Т. Бостанджиев, Сексология, Университетско издателство на СУ «Кл. Охридски», София, 2004.
5. Р. Бостанджиев, Огледалото на промяната, Издателство Балтика 2000, 2019г.

СЪСТАВИЛИ УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

(Проф., дмн, Петя Цветкова)

(Доц., дм, Д-р Румен Бостанджиев)

(Д-р Златко Кироваков)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Физиология, патофизиология, химия и биохимия“, Протокол № 11, от 03.07.2015 г.

Ръководител Катедра

(Проф. Петя Цветкова, дмн)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 26 от 08.07.2015 г.

Секретар на ФС: ...

(Гл. ас. д-р Руска Ненкова)